

FELSŐMAGYARORSZÁGI HÍRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Égész évre 12 korona, félévre 6 korona. Negyed évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk

A háborus Újhely.

Szombaton jött meg Újhelybe a szabácsi győzelem híre, s a fényes diadal városzerte általános örömet és lelkesedést keltett. A közönség már régóta türelmetlenül várta a híreket a déli harcokról s mohón leste az első jelentősebb győzelemről szóló híreket tudósítást.

Nos, Szabács bevétele olyan fényes haditény, amely méltán keltheti berünk a legnagyobb örömet és büszkeséget.

A szabácsi győzelem híre, valamint az orosz harctérről érkezett tudósítások, amelyek mind a mi katonáink diadalmas előnyös mulásáról számolnak be, még inkább fokozták a lelkesedést, amelyről pedig azt hittük, hogy nagyobb már nem lehet.

Az újhelyi közönséget így még nem láttuk lelkesedni. Messébe illő az a lelkesedés, amely a pályaudvaron az átvonuló katonákat fogadják. Páratlanul álló a hazafias érzésnek és a szeretetnek az a gyönyörű megnyilvánulása, amellyel a harctérre induló honvédeinktől bucsuzik a közönség.

Szombaton este bankett keretében bucsuztatták el az újhelyi honvédeket. A színházkertben megtartott közvacsorán a közönség minden rétege képviselve volt. Gyönyörű beszédek hangzottak el a bucsuzók, és a bucsuzatók ajkairól. Nem is csoda, mert ezek a szavak nem a megszokott, sablonos ünnepi frázisok voltak, hanem a szív legeslegmélyéből fakadtak. Legjobb jellemezte a hangulatot Szentgyörgyi századosnak az a talpraesett, katonásan »snájdig« megjegyzése, hogy:

— Lakadalomba megyünk, nem háborubál!

Vasárnap délelőtt ment végbe a honvédek ünnepélyes eskütétele a dohánygyár mögötti gyakorlótérén. Az eskütételt tábori mise előzte meg, majd Léderer alezredes átvette a »Hangya« zászlóját, egy selyemből készült, gyönyörű nemzetiszínű zászlót, amelyet a Hegyvidéki Hitelszövetkezetek Aruboltjainak központi tisztikara, egyetemben a Hangyaszövetkezet tisztikarával, ajándékozott a harcra induló honvédeknek, a felemelően szép ünne-

pély után a város megvendégelte a katonákat étellel, itallal.

A zsidó vallású honvédek már szombaton letették az esküt a zsidó templomban megtartott ünnepi istentisztelet alkalmával. Némethy Bertalan hitközségi titkár magas szárnyalású buzdító beszédet intézett a katonákhoz, amelyben kiemelte, hogy a zsidókra nézve ez a háború nem csupán a hazáért és szabadságért, hanem egyuttal a vallásért is folyik. Gondoljunk csak az orszországi zsidóüldözésekre. . .

Vasárnap délután a Wekerletérén Kassai Lajos cigányprimás és zenekara térzenét adott. A derék cigányok a Vörös-Kereszt javára tányéroztak. Rajtuk kívül még két zenekarról kell elismerőleg megemlékeznünk. Az egyik a gyártelepi zenekar, amely a tábori miséhez szolgáltatva a zenét komoly tudással és ambícióval, a másik pedig a diákbanda, amely Kimák János primás kitűnő vezetése alatt naponta játszik a vasuti étteremben az átvonuló katonák számára, természetesen díjtalanul.

A sebesültek ápolása és a hadbavonult katonák családjainak segélyezése tekintetében a közönség aldozatkészsége nem lankadt, sőt ellenkezőleg napról-napra sürűbben folytak be az adományok. Napról-napra születik egy-egy újabb nemes eszme, amely a segélyezés ügyét kívánja előmozdítani. Legutóbb egy nemeslelkű újhelyi honleány, Ambrózy Margit azzal a megszívlelendő indítvánnyal járul a közönség elé, hogy az általa évenként rendezett orgonahangversenyek jövedelme, amely eredetileg az Erzsébet szobor-alap javára és egy új orgona építésére szolgált volna, fordíttassék a segélyakció céljaira.

Nagyban készülődik az újhelyi közönség a »katonánap« megtartására. A gyűjtést a »gyermeknap« mintájára a Gyermekkliga nemeslelkű hölgyei fogják rendezni, s bizonyos, hogy a közönség nem fog késmi az adományokkal. A király születése napja a legszebb alkalom a »katonánap« megtartására, amelynek bizonyára meg lesz a kellő erkölcsi és anyagi eredménye.

Az átvonuló katonák megvendégelése.

Jelenetek a pályaudvarról.
Az újhelyi diákzenekar.

Az újhelyi pályaudvaron egymást érik a katonavonatok. Az átvonuló katonákat az újhelyi közönség páratlanul meleg fogadtatásban részesíti. Ellátják őket étellel, itallal szivarral, cigarettával, — a lányok virágot tűznek a hadfiak csákója mellé, s az Újhelyen átvonuló katonák mindnyájan kedves emlékekkel távoznak a mi városunkból.

A katonák hálásak is a szíves fogadtatásért s nem győzik eléggé dicsérni a kedves újhelyieket, főleg a hölgyeket, akik megható buzgalommal igyekeznek kellemessé tenni a katonák ittlétét.

A poézis színes virágai is kivirulnak a kedves jelenetek kapcsán. Nem egy daliás legény fog a harmezőn, véres csaták közepette, ábrándozva visszagondolni egy-egy bájos, kedves újhelyi leányra. A posta már ma is nem egy rózsaszínű tábori levelezőlapot kézbesít, amelyeket az átvonult katonák irtak az újhelyi leányoknak.

Szombat óta a vasuti étteremben az újhelyi diákzenekar játszik az átvonuló katonák számára, természetesen ingyen. A derék fiúk fáradhatatlanul húzzák a szebbnél szebb nótákat, hogy ezzel is jó kedvre hangolják az amugy sem rosszkedvű katonákat. Kapnak is érte elismerést bőven. A zenekar vezetője Kimák János, tagjai pedig: Jurosz Pál, Jurosz László, Szankovszky Tibor és Rosenmüller Zoltán.

Szombaton este többek között a híres tiroli császárvadászok is átvonultak az újhelyi pályaudvaron. Kellemes meglepetés volt, amikor a császárvadászok kapitánya zengzette, tiszta magyar nyelven köszönte meg a szíves fogadtatást, amelyben itt részeseültek. A magyarul nem tudó őrnagy nevében beszélt, és beszédében kijelentette, hogy öt napos utazásuk alatt még sehol ilyen eiragadóan kedves fogadtatásban nem volt részüik. A kapitány a diákzenekarnak külön is kifejezte a katonák elismerését és köszönetét.

A honvédek bucsuztatása.

Bankett a Színházkertben.

A város közönsége szombaton este fényesen sikerült bankettet rendezett hadbavonuló honvédeink tisztelőtére. A Színházkertben megtartott közvacsorán mintegy százhuszan vettek részt. Ott voltak többek között Meczner Gyula főispán, Dókus Gyula alispán, Meczner Béla főrendiházi tag, továbbá az üsszsz

közhivatalok fejei és még számos notabilitás. Azonkívül a polgárság minden rétege képviselve volt a banketten, hogy kifejezést adjon a háboru iránti lelkesedésének és honvédeink iránt érzett meleg, őszinte szeretetének.

Az újhelyi honvédszázalój tisztikara természetesen teljes számban megjelent az ünnepélyes bucsuztatáson, népszerű és közszertelenben álló alezredesüknek, Léderer Miksának vezetése alatt.

Vidám zeneszó mellett helyezkedett el a közönség a terített asztalok mellett. A bankett mindvégig kellemesen intím hangulatban folyt le, csak az a kár, hogy hölgyeink nem vettek részt a bucsuztatáson.

Az első tószót Meczner Gyula főispán mondotta a királyra. Szavaira Léderer alezredes választott lelkes hangú, magas szárnyalású beszédben. A főispán később a leggyöngyöket köszöntötte fel meleg, közvetlen szavakkal.

Dókus Gyula alispán rendkívül hatásos, szívhez szóló beszéd kíséretében az itthon maradó asszonyokra emelte a poharát. Az alispán beszédére Winkler Szilárd százados választott keresetlen szép szavakkal.

A város közönsége nevében Orbán Kálmán főjegyző mondott nagyhatalú beszédet.

Hericz Sándor lelkes, hazafias beszédében a háboru jelentőségét méltatta.

Szentgyörgyi százados nagyhatalú, szép beszédét még számos felköszöntő követte, s a bankett a késő éjjeli órákban ért véget.

A közönség mindvégig lelkesen ünnepelte a katonákat és szívből fakadó, meleg szeretettel bucsuzott a harctérre induló véreinkből.

A honvédek eskütétele.

Tábori mise a gyakorlótérén.
Tegnap, vasárnap délelőtt ment végbe honvédeink ünnepélyes eskütétele a dohánygyár mögötti gyakorlótérén. Az eskütételt tábori mise előzte meg.

Husz perccel 9 óra után vette kezdetét az ünnepélyes aktus, de a közönség már jóval 9 óra előtt összefoiaság ellepte a térséget. Bátran mondhatjuk, hogy ott volt az egész város. A közhivatalok teljes számmal, testületileg jelentek meg, a zászlóaljparancsnokság meghívása folytán.

A misét Tóth káplán, tábori lelkes mondotta. A miséhez a zenét a gyártelepi zenekar szolgáltatta Hradil karmester szakavatott vezetése mellett. A katonaság, valamint a közönség áhitatos csöndben, ünnepes komolysággal vett részt az istentiszteleten.

A mise végeztével Tóth káplán buzditó saavakat intézett a katonákhoz, majd Léderer alezredes tartott a komoly alkalomhoz méltó, magas szárnyalású beszédet.

Most következett az ünnepes legfontosabb része: a katonák egyetemleges eskütétele.

Komoly, áhitatos esend közepette fogott hozzá Jankovich főhadnagy az esküiminta felolvasásához. A katonák, átérzve a nagyjelentőségű pillanat súlyát, átszellemült arccal, férfias, komoly határozottsággal, lelkesen mondták utána az esküt. Felejtethetlen jelenet volt.

Majd a közönség zúgó éljenezése közben adták át rendeltetésének a „Hangya” zászlóját, amelyet a Hegyvidéki Hitelszövetkezetek áruboltjainak tisztukára a „Hangya” tisztikarával egyetemben ajándékozott az újhelyi honvédszállaljának.

Gyönyörű, nemzetiszínű selyemzászló, a eskülén két fehér szalaggal. Az egyik a következő felírás:

„Isten veletek,
a másikon pedig:
„Gyűssem, vagy halál.”

Léderer alezredes meghatott szavakkal mondott köszönetet, majd Varga Lajos őrmester mondott talpraesett bucsubeszédet, amelyre Meonner Gyula főispán válaszolt.

Közben a gyakorlótér tulsó oldalán katonavonatok jöttek, mentek, a vasúti kocsiokból a katonák lelkesen éljeneztek és integettek. Rendkívül megható volt, a mikor a mi honvédeink és a közönség viszonzták a távozók köszöntését és felzúgott az egetverő, harsány „óhjen!”

Az ünnepek befejezése után a hölgyek valóságos virágöföd zúdítottak a honvédekre, a város pedig bőségesen megvendégelte a katonákat. Ellátták őket bőven étellel itallal, a közönség még sokáig együtt maradt és ünnepelte a harcba induló derék honvédeinket.

Istentiszteletek a honvédeknek.

A helybeli honvédszállaljai református vallású tagjai számára pénteken délelőtti istentisztelet volt az ev. ref. templomban. A lelkes buzditó beszéde után a katonák urvacsorában részesültek.

A görög katolikus templomban szintén ünnepi istentisztelet volt. A katonák hadbavonulásuk előtt meggyóntak és megáldoztak.

A helybeli statusquo izz. hitközség szombatban reggel 9 órakor ünnepélyes istentiszteletet rendezett, amelyen az összes helybeli zsidó vallású honvédek részt vettek. A honvédek letették az esküt, azután a pap megáldotta őket.

Istentisztelet után Némethy Bertalan hitközségi titkár buzditó beszédet intézett a hadbavonulókhoz, majd a hitközség megvendégelte a katonákat.

Térzene a Vörös-Kereszt javára.

Kassai Lajos cigányzenekara tegnap délután a Wekerle-téren térzenéi rendezett a Vörös Kereszt javára. A derék cigányok, akiknek most ugys kevés a keresetjük, a begyűlt összeget az utolsó fillérig a Vörös Keresztnek adták. A közönség saivesen adakozott és a derék cigányokat kitüntető ovációban részesítette.

Az Erzsébet-alap. Kérelem a közönséghez.

Egy nemeslelkű újhelyi honleány megszívlelendő indítványát közöljük az alábbi sorokban. Megvagyunk róla győződve, hogy az indítvány a hazafias közönség osztaltal tetszésével és helyesléssel fog találkozni, s annak megvalósításához az érdekeltek egyhangulag hozzá fognak járulni.

Amint azt a m. t. közönség tudja, a helybeli plébánia templomban évről-évre orgonahangversenyt rendeztem és a befolyt jövedelem egyik részét egy új orgona, másik részét pedig egy városunkban emelendő Erzsébet szobor alapjává kamatoztattam.

Az Erzsébet szobor alap kamatokkal együtt eddig 822 koronát tesz ki és a saujhelyi Polgári Takarékpénztár és Hitelegyletnek bététi könyvecskében van elhelyezve.

Arra kérem mindazokat, akik annak idején a hangversenen megjelentek, járuljanak hozzá ahhoz, hogy az Erzsébet szobor alap bététi könyvecskéjét Bessenyei István apátplébános irtól átvegyem és az összeget a bankból kivéve a Vörös Kereszt és a nagybizottság gyűjtéséhez csatoljam.

Ne feledjük, hogy Erzsébet királyné a szeretet és irgalmasság királynéja volt és minél nagyobb összeget gyűjtünk össze a fájdalom enyhítésére, annál méltóbb szobrot emeltünk áldott emlékü királynénknak.

Ambrózy Marcit.

Katonák napja.

Holnap, augusztus 18-án nevezetes nap virrad reánk. A magyar királynak születése napja lesz holnap.

Ezt a napot máskor is méltóképpen meg szoktuk ünnepelni, de most, a háboru zivatarai közepete kétszeresen érezzük e nap nagy jelentőségét. Most kétszeresen érezzük annak szükségességét, hogy ősz uralkodónk Iránt érzett mélységes szeretetünknek kifejezést adjunk.

A mozgósítottak családtagjainak segélyezésére alakult országos bizottság azt a nemes és a nagy naphoz mindenképpen méltó eszmét vetette föl, hogy ezen a napon, — az ismeretes „Gyermeknap” mintájára, — rendezünk országos „katona-napot”.

Az eszme helyeslésre talált, s a holnapi napon országszerte gyűjtést rendeznek a katonák családjainak segélyezésére.

Újhelyben a Gyermekvédő Liga nemesszívű hölgyei veszik kezükbe

a gyűjtés rendezését, s az ő ismert, páratlan agilitásuk már előre is biztosítja a legszebb sikert.

A gyűjtés ugy fog történni, mint a gyermeknapokon szokás. A város forgalmasabb pontjain urnák lesznek felállítva, hölgyeink persellyel a kezükben szőlőtök fel a járókelőket az adakozásra, s bizonyára senki sem lesz, aki tehetségéhez képest ne áldozna szivesen a nemes célra.

Szebben, méltóbban nem is ünnepelehetjük meg a király születése napját, mint, hoghya ezen a napon a katonák urnájába adjuk felkülözhető koronáinkat, vagy filléreinket.

A kolozsvári egyetem újhelyi hallgatóihoz.

A kolozsvári egyetem rektora az alispán útján a következőkre kéri az egyetem sátorajauhelyi és szemlénvármegyei hallgatóit:

Felkérem egyetemünknek feyveres szolgálatot nem teljesítő hallgatói közül azokat, a kik kötelességeiket teljesíteni óhajtván, betegek, sebesültek ápolására, irodai teendők végzésére, felügyelet gyakorlására vagy egyéb képességüknek megfelelő szolgálatokra vállalkoznak, az ebbeli szándékuk nyilvánítása mellett szükség esetén való értesítésük érdekében tartózkodási helyüket a rectori hivatalnak bejelenteni sziveskedjenek.

A Kolozsvári m. kir. Ferencz József Tudományegyetem Rectora:
Dr. Kenyeres Balázs.

Segítsük a Vörös-Keresztet Adjanak a bankok is.

Dókus Gyula alispán, a Vörös Kereszt Egylet helyi katonai megbizottja lelkes odaadással fáradozik a betegnyugvó állomás fenntartásán. Ujabbán a következő kérelem fordul a pénztáratvezetékhez és társadalmi egyletekhez:

A hadvezetőség a Magyar Szent Korona Országai Vörös Kereszt Egylet által Sátorajauhelyben egy 212 ágvas betegnyugvó állomást állított fel és rendezett be. Ezen intézmény fenntartása sok ezer koronába fog kerülni. Hálásan mondom köszönetet azoknak a hölgyeknek, akik honleányi kötelességeiket teljesítve a Vörös Kereszt Egyletre gyűjtötték s azoknak a polgártársainknak a kik filléreiket a szent célra ideadták.

Tisztelettel kérem tehát mindazokat, akik eddig még nem adakoztak, sziveskedjenek adományukat hozzámm juttatni, mert mennél több sebesült leszünk képesek a hazának egészségesen visszaadni s ismét munkaképes polgárrá tenni annál kevesebb lesz az özvegyek és árvák száma.

Mai távirataink

Diadalmas előnyomulás a szabácsi győzelem után.

Budapest aug. 16.

Csapataink heves harcok után az ellenséget már hosszabb idő óta megerősített és erősen megszállott hadállásából a Drina keleti parti magaslatairól Losnica és Ljesnica közelében meverték. Itt valamint Szabácsnál aug. 14-én

délután és az aug. 15-ére virradó éjjelen a szerbeknek nagy bátorsággal ellenünk intézett támadásait visszavertük. A mainapon csapataink folytatták az előnyomulást. Egy zászlót, két ágyut és két gépfegyvert zsákmányoltunk. Az ellenség veszteségei súlyosak, a mi veszteségeink sem jelentéktelenek erre vonatkozó részletek még hiányoznak.

Visszavertük a montenegróiakat.

Budapest aug. 16.

A déli harcok montenegrói határvonalairól jelenti a hadvezetőség hogy a montenegrói haderőket, melyek területeinkre be akartak nyomulni, mindenütt visszavertük.

Az orosz harctérről.

Budapest aug. 16.

Az északi haderő vezetősége közli, hogy északon csapataink a Visztula nyugati részében folytatják előnyomulásukat a folyó keleti vidékein is folytak már az előnyomulási hadműveletek.

Olaszország a monarchia mellett.

Budapest aug. 16.

A Wolff ügynökség jelenti: Minthogy az a hír terjedt el, hogy az olasz kormány monarchia ellenes magatartást tanusit, az olasz kormány utasította diplomáciai ügyvivőjét, hogy a híreket cáfolja meg. A diplomáciai ügyvivő évégből megjelent a német külügyi hivatalnál, hogy ott is jelentse ezt a cáfolatot.

Török államférfiak Bukarestben.

Konstantinápoly aug. 16.

Talpai belügyminiszter és Halli kamarai elnök ma Bukarestbe utaztak.

Igelströmöt szabadon bocsátották.

Bécs, aug. 16.

Jelentettük, hogy az orosz kormány intézkedéseinek megtorlása-képen több a monarchia területén tartózkodó orosz diplomatát a többek között Igelström volt szarajevói orosz konzult letartóztatták, Mithogy kitünt, hogy Igelström betegeskedik, elrendelték szabadonbocsátását.

A király és a haditudósítók.

Bécs, aug. 16.

Az osztrák, magyar és külföldi haditudósítók szállásukra érkezéskor tudvalevőleg hódoló üdvözlöt küldtek Öfelségéhez, amelyre a király parancsából a haditudósítói szállásra a következő távirat érkezett.

Ócsászári és apostoli királyi Felsége kegyeskedett a haditudósítók hódolatát kegyes köszönettel tudomásul venni.

Döntő győzelem a szerbek felett.

Budapest aug. 17.

A tegnap jelentett Drina menti harcok csapatainknak az erős ellenség feletti döntő győzelméhez vezettek. Az ellenség Valjevo felé verettet vissza, számos foglyot ejtettünk és sok hadi anyagot zsákmányoltunk.